

Oponentský posudok k diplomovej práci

diplomant: Evgeniia Bashková, Fa ČVUT / Atelier Radčenkov-Danda, ZS 2024
v Prahe 31.1.2024 spracoval oponent: Ing. arch. René Dlesk Ph.D (mestský architekt Vimperka / RDTH architekti)

Na diplomovú prácu Evgeniie Bashkovej "Údolím Vimperka" nahliadam z dvoch principiálnych rovín, ktoré sú vo vzájomnom konflikte. Na strane jednej sa prezentovanými návrhmi Vimperk stáva "lepším mestom" ako ho poznám. Na strane druhej je výstup do značnej miery utópiou plynúcou najmä z prehliadania majetkovoprávných ťdaností či neznalosti detailov a komplexnosti kontextu.

Voľba zadania je nanajvýš aktuálna. Práve zvolené miesta zásahov, táto odvrátená tranzitná tvár mesta, je pre mnohých jediným a nevábny obrazom Vimperka. Zacielenie pozornosti práve na tieto zanedbané a inak k dlhodobému ignorovaniu odsúdené polohy sú správnou voľbou k diplomovej práci. Výstupy môžu poslúžiť ako provokatívny impulz k diskusii o zmene obrazu týchto miest i napriek tomu, že otvárajú mnohé ďalšie otázky.

Úvodná časť práce predstavuje Vimperk v jeho geografickom, demografickom a historickom kontexte. Analytická časť práce jasne vedie k poznaniu o výraznom predelení mesta na dve časti a k zacieleniu pozornosti práve do pozície bezprostredného okolia dopravného priesahu mestom. Voľba makro-mierky analyzovaných javov je však slabinou práce. O detailnejšie analytické východiská by sa mohli konkrétne návrhy opierať s väčšou istotou:

V analýzach chýba prieskum majetkových vzťahov a existujúcej parcelácie. Nie je tak ľahké rozpoznať, do akej miery konkrétne návrhy s týmito danosťami pracujú. Ak opomenieme pozemky vo vlastníctve mesta, sú ďalšími dôležitými majetkovými hráčmi v riešených lokalitách Juhočeský kraj, ČSAD, ČD ako i významný korporátni i lokálni súkromní vlastníci, ktorí sú dnes priamymi priestorovými konkurentmi a nemožno očakávať, že by sa pozemkov s ktorými disponujú, tak ľahko vzdali.

Absentujú i základné analýzy a prieskumy o dopravnej problematike mesta. O reálnosti a správnosti eliminácie okružnej križovatky Sklářská-Nádražní-Špidrova a presunu autobusového nádraží k železničnej stanici je tak možné pochybovať.

Pre konkrétne návrhy by bolo prospešné pracovať i s detailnejšími informáciami o terénnej morfológii, najmä v lokalite č. 3 (areál S.A.K.)

To, že tieto analytické roviny nie sú zmienené ani inak popisované, vytvára pochybnosti o komplexnosti a reálnosti navrhovaných riešení.

Autorka k návrhom pristupuje z pozície autoritárskeho tvorca, podobne ako Haussmann či LeCrbusier v Paríži, tvorca, ktorý to myslí úprimne dobre, a tak koná, zasahuje, mení, vkladá, presúva však aj ignoruje, pretože, zdá sa, je presvedčený o tom, že to, čo pôvodný stav nahrádza, je stav o niekoľko kategórií mestsky lepší a mestskému životu prívetivejší.

Konkrétne riešenia v bližšej mierke sa venujú návrhu preusporiadania hierarchie pešej, cyklo- i automobilovej dopravy a detailom mestských priestorov. Vytyčujú tiež priestorové a objemové limity budúcej zástavby. Návrhy obecné v riešených lokalitách prinášajú kľúčové preprogramovanie súčasného fungovania a zlepšenie kvality verejných priestorov. Z užívateľského pohľadu sú výrazne v prospech chodcov a cyklistov na úkor automobilovej dopravy. Majú príjemný detail i materiálové riešenie. V niektorých polohách sú však tieto návrhy vo vzťahu k reálnym možnostiam malého juhočeského mesta investične i priestorovo predimenzované, vznikajú veľkorysé prechádzkové promenády pozdĺž hlavnej komunikácie bez aktívneho mestského prostredia v ktorom môže byť o jeho užívateľa núdza.

Výstup diplomovej práce má kultivovanú podobu. Všetky textové i grafické časti sú spracované graficky čisto a prehľadne. Vizualizácie konkrétnych návrhov majú príjemnú až idealistickú náladu, čo je však obecné dobrý spôsob, ak má tento výstup slúžiť ako vstupný impulz k prípadnej diskusii o budúcej podobe riešeného územia. Absencia konkrétneho architektonického stvárnenia jednotlivých navrhovaných objektov, ktoré sa v vo výstupoch riešených lokalít nachádzajú, neuberá presvedčivosti navrhovaných riešení a nemali byť ani ich predmetom, nakoľko sa jedná o inú architektonickú úlohu. Osobná zvedavosť ma však ako architekta nabáda k otázke, ako by mohla táto vimperská vízia v podaní Evgeniie Bashkovej vyzeráť i v konkrétnom stvárnení navrhovaných stavieb.

Diplomovú prácu hodnotím známku B.

Otázka: Aké iniciačné deje by mohli viesť k realizácii týchto návrhov i napriek komplikovanej majetkovej situácii, ktoré návrhy zdá sa, do istej miery opomínajú.

diplomant: Evgenia Bashková, Fa ČVUT / Atelier Radčenkov-Danda, ZS 2024
v Praze 31.1.2024 zpracoval oponent: Ing. arch. René Dlesk Ph.D (městský architekt Vimperka / RDTH architekti)

Na diplomovou práci Evgenie Bashkové "Údolím Vimperka" nahlížím ze dvou principiálních rovin, které jsou ve vzájemném konfliktu. Na straně jedné se prezentovanými návrhy Vimperk stává „lepším městem“ než ho znám. Na straně druhé je výstup do značné míry utopií plynoucí zejména z prohlášení majetkových daností či neznalosti detailů a komplexnosti kontextu.

Volba zadání je nanejvýš aktuální. Právě zvolená místa zásahů, tato odvrácená tranzitní tvář města, je pro mnohé jediným a nevábným obrazem Vimperka. Cílení pozornosti právě na tyto zanedbané a jinak k dlouhodobému ignorování odsouzené polohy jsou správnou volbou k diplomové práci. Výstupy mohou posloužit jako provokativní impuls k diskusi o změně obrazu těchto míst i přesto, že otevírají mnohé další otázky.

Úvodní část práce představuje Vimperk v jeho geografickém, demografickém a historickém kontextu. Analytická část práce jasně vede k poznání o výrazném předělení města na dvě části a k zacílení pozornosti právě do pozice bezprostředního okolí dopravního průtahu městem. Volba makro-měřítko analyzovaných jevů je však slabinou práce. O detailnější analytická východiska by se mohly konkrétní návrhy opírat s větší jistotou:

V analýzách chybí průzkum majetkových vztahů a stávající parcelace. Není tak snadné rozpoznat, do jaké míry konkrétní návrhy s těmito danostmi pracují. Opomeneme-li pozemky ve vlastnictví města, jsou dalšími důležitými majetkovými hráči v řešených lokalitách Jihočeský kraj, ČSAD, ČD i významní korporátní i lokální soukromí vlastníci, kteří jsou dnes přímými prostorovými konkurenty a nelze očekávat, že by se pozemků, se kterými disponují, tak snadno vzdali.

Absentují i základní analýzy a průzkumy o dopravní problematice města. O reálnosti a správnosti eliminace okružní křižovatky Sklářská-Nádražní-Špidrova a přesunu autobusového nádraží k nádraží je tak možné pochybovat.

Pro konkrétní návrhy by bylo prospěšné pracovat s detailnějšími informacemi o terénní morfologii, zejména v lokalitě č.j. 3 (areál S.A.K.)

To, že tyto analytické roviny nejsou zmíněny ani jinak popisovány, vytváří pochybnosti o komplexnosti a reálnosti navrhovaných řešení.

Autorka k návrhům přistupuje z pozice autoritářského tvůrce, podobně jako Haussmann či LeCrbusier v Paříži, tvůrce, který to myslí upřímně dobře, a tak jedná, zasahuje, mění, vkládá, přesouvá však i ignoruje, protože, zdá se, je přesvědčen o tom, že to, co původní stav nahrazuje, je stav o několik kategorií městsky lepší a městskému životu přívětivější.

Konkrétní řešení v bližším měřítku se věnují návrhu přeuspořádání hierarchie pěší, cyklo- i automobilové dopravy a detailům městských prostor. Vytyčují také prostorové a objemové limity budoucí zástavby. Návrhy obecně v řešených lokalitách přinášejí klíčové přeprogramování současného fungování a zlepšení kvality veřejných prostor. Z uživatelského pohledu jsou výrazně ve prospěch chodců a cyklistů na úkor automobilové dopravy. Mají příjemný detail i materiálové řešení. V některých polohách jsou však tyto návrhy ve vztahu k reálným možnostem malého jihočeského města investičně i prostorově předimenzovány, vznikají velkorysé procházkové promenády podél hlavní komunikace bez aktivního městského prostředí, ve kterém může být o jeho uživatele nouze.

Výstup diplomové práce má kultivovanou podobu. Všechny textové i grafické části jsou zpracovány graficky čistě a přehledně. Vizualizace konkrétních návrhů mají příjemnou až idealistickou náladu, což je však obecně dobrý způsob, má-li tento výstup sloužit jako vstupní impuls k případné diskusi o budoucí podobě řešeného území. Absence konkrétního architektonického ztvárnění jednotlivých navrhovaných objektů, které se ve výstupech řešených lokalit nacházejí, neubírá přesvědčivosti navrhovaných řešení a neměly být ani jejich předmětem, jelikož se jedná o jinou architektonickou úlohu. Osobní zvědavost mě však jako architekta vybízí k otázce, jak by mohla tato vimperská vize v podání Evgenie Bashkové vypadat i v konkrétním ztvárnění navrhovaných staveb.

Diplomovou práci hodnotím známkou B.

Otázka: Jaké iniciační děje by mohly vést k realizaci těchto návrhů i přes komplikované majetkové situace, které návrhy zdá se, do jisté míry opomíjejí.